Judecătoria Soroca
sediul Florești

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

în cauza contravențională de învinuire a lui Alexandr GUȚAN în comiterea contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod contravențional

Dosar nr. 4-149/2026
Număr PIGD: 4-26124084-46-4-01102026

Examinarea răspunderii contravenționale pentru maltratarea sau alte acțiuni violente

comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale.

orașul Florești
19 octombrie 2026

Judecătoria Soroca, sediul Florești
Instanța de judecată în componență:
Președintele ședinței, judecător Daniela DEVDER
Grefier Igor SOROCEAN

Cu participarea:
Apărătorului contravenientului Anna BEREZOVSCHI
Victimei *****
Contravenientului Alexandr GUȚAN

În lipsa:
Agentului constatator Maxim COSNICEAN

examinând în ședință publică, în limba de stat, cauza contravențională de învinuire a lui Alexandr GUȚAN, născut la data de *****, IDNP *****, domiciliat în s. *****, cetățean al Republicii Moldova, în comiterea contravenției prevăzute de art. 78[1] din Codul contravențional,

C O N S T A T Ă:

ÎN FAPT,

La data de 30 septembrie 2026, Judecătoria Soroca, sediul Florești, a fost sesizată de către Inspectoratul de Poliție Florești cu procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI07 318340 și materialele cauzei contravenționale, în vederea examinării faptei imputate lui Alexandr GUȚAN.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție, la 20 septembrie 2026, în jurul orei 21:00, la domiciliul din s. *****, r-nul Florești, pe fondul unui conflict familial, Alexandr GUȚAN ar fi exercitat acte de violență fizică față de *****, persoană cu care convietuia. Agentul constatator a reținut aplicarea de lovituri în diferite regiuni ale corpului, urmate de leziuni constatate medico-legal la 22 septembrie 2026, calificate drept vătămări neînsemnate ale integrității corporale. Această descriere reprezintă acuzația supusă examinării, iar nu o constatare anticipată a instanței.

Pentru fapta indicată, agentul constatator Maxim COSNICEAN, din cadrul Inspectoratului de Poliție Florești, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție

seria/nr. MAI07 318340, cu încadrarea juridică în temeiul art. 78[1] din Codul contravențional, privind maltratarea sau alte acțiuni violente comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, soldate cu vătămare neînsemnată a integrității corporale.

POZIȚIA PARTICIPANȚILOR LA PROCES

În ședința de judecată, agentul constatator Maxim COSNICEAN nu s-a prezentat, prin cerere a solicitat instanței de judecată examinarea cauzei în lipsa sa, indicând că susține în totalitate procesul-verbal cu privire la contravenție.

Victima *****, audiată în ședința de judecată, a declarat că, în seara zilei de 20 septembrie 2026, în locuință s-au aflat în vizită persoane apropiate, fiind consumate și băuturi alcoolice. După plecarea oaspeților, când nu se simțea bine, Alexandr GUȚAN ar fi încercat să o sărute; ea l-a respins, iar acesta, manifestând gelozie și reproșându-i o pretinsă infidelitate, ar fi agresat-o fizic. Victima a relatat despre lovituri cu palmele în regiunea feței și a capului, echimoze în mai multe regiuni ale corpului, stare de rău în ziua următoare și imposibilitatea de a merge la serviciu, precizând că își amintește doar parțial succesiunea evenimentelor. A afirmat și că anterior au existat situații asemănătoare. La individualizarea sancțiunii, a solicitat aplicarea unei sancțiuni mai aspre.

Apărătorul contravenientului a solicitat aplicarea sancțiunii sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, în cuantum de 40 de ore.

Contravenientul Alexandr GUȚAN a declarat că, întorcându-se acasă în seara indicată, a găsit-o pe partenera sa în compania a două persoane de gen feminin. A cumpărat bere, din care a consumat, potrivit afirmațiilor sale, un pahar. După plecarea oaspeților, a ajutat-o pe ***** să strângă masa, apoi, întrucât acesteia i s-ar fi făcut rău și ar fi vomitat, a ridicat-o de subțiori și a condus-o afară, ulterior în dormitor. A susținut că echimozele din regiunea brațelor ar putea proveni de la acest ajutor, iar alte leziuni ar putea fi consecința unei căderi și a lovirii de perete, după spargerea unui vas din dormitor. A mai afirmat că, ulterior, când a încercat să o întoarcă în pat, partenera l-a zgâriat la gât și l-a lovit, iar el i-a aplicat, la rândul său, două-trei palme peste față, susținând că a reacționat pentru că fusese lovit primul. A solicitat aplicarea unei sancțiuni sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Instanța va supune verificării, distinct și coroborat, existența agresiunii și a urmării medicale, credibilitatea versiunilor prezentate de participanți, argumentul referitor la pretinsa apărare, precum și necesitatea și proporționalitatea sancțiunii. Simplul fapt al recunoașterii aplicării unor palme nu dispensează instanța de examinarea întregii învinuiri și a probelor administrate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

Articolul 7 din Codul contravențional prevede că:

„Persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.”

Articolul 8 alin. (1) din Codul contravențional prevede că:

„Persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție.”

Articolul 10 din Codul contravențional prevede că:

„Contravenția constituie fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege și este pasibilă de sancțiune contravențională.”

Articolul 16 alin. (1) din Codul contravențional prevede că:

„Este pasibilă de răspundere contravențională persoana fizică responsabilă care, în momentul săvârșirii contravenției, are împlinită vârsta de 18 ani.”

Articolul 37 alin. (3)–(5) din Codul contravențional prevede, în partea relevantă, că:

Munca neremunerată în folosul comunității se aplică, ca regulă, persoanelor care acceptă executarea ei; pentru contravenția prevăzută de art. 78¹ acordul persoanei nu este necesar. După pronunțare, președintele ședinței explică esența sancțiunii, iar persoanei sancționate i se ia un angajament scris privind prezentarea, în termenul legal, la organul de probațiune.

Articolul 78¹ din Codul contravențional prevede că:

„Maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale, se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile.”

Legea nr. 45 din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie prevede, în partea relevantă, că:

Violența în familie cuprinde actele de violență fizică și alte forme de violență săvârșite de un membru de familie față de alt membru al aceleiași familii; violența fizică poate consta, între altele, în lovire și în alte acțiuni îndreptate împotriva integrității corporale. Legea distinge violența ilicită de acțiunile de autoapărare. Existența conviețuirii și a raportului de familie se apreciază potrivit definițiilor legale, în funcție de raporturile de fapt dintre persoanele implicate.

Articolul 387 alin. (1) din Codul contravențional prevede că:

„Victimă este persoana fizică sau juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.”

Articolul 425 alin. (1) și alin. (2) din Codul contravențional prevede că:

„Probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de lege, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la elucidarea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.”

Articolul 458 alin. (1) din Codul contravențional stabilește că, la adoptarea hotărârii, instanța de judecată este obligată să determine:

caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor ce înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, circumstanțele atenuante și/sau agravante, necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii, precum și celelalte aspecte importante pentru justa soluționare a cauzei.

Articolele 19 și 21, 32, 37–38 și 41–43 din Codul contravențional, în partea relevantă cauzei, reglementează:

verificarea cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, inclusiv legitima apărare, finalitatea și categoriile sancțiunilor, regimul muncii neremunerate în folosul comunității și al arestului contravențional, regulile de individualizare a sancțiunii și incidența circumstanțelor atenuante sau agravante. Potrivit art. 21, legitima apărare presupune respingerea unui atac direct, imediat, material și real; caracterul excepțional al arestului, prevăzut la art. 38, nu înlătură obligația unui răspuns adecvat gravității violenței în familie.

Normele enunțate sunt aplicabile întrucât instanța este chemată să determine nu doar dacă leziunile victimei au fost produse în perioada și împrejurările relatate, ci și în ce măsură acestea pot fi atribuite comportamentului violent imputat, dacă raportul dintre părți intră în sfera art. 78[1], dacă există o apărare justificată și ce sancțiune răspunde în mod efectiv gravității și riscului specific al cauzei.

MOTIVAREA INSTANȚEI

Legalitatea procesului-verbal

Cu titlu preliminar, instanța examinează legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI07 318340 din 24 septembrie 2026. Actul procesual delimitează învinuirea și trebuie să permită contravenientului să cunoască, într-o manieră suficient de concretă, fapta, circumstanțele pretinse și norma juridică incidentă, în vederea exercitării efective a dreptului la apărare.

Prin raportare la cerințele art. 443 din Codul contravențional și la mențiunile procesului-verbal astfel cum sunt reproduse în materialele prezentei cauze, se identifică datele privind agentul constatator, persoana vizată, data și locul presupusei fapte, descrierea conduitei și încadrarea juridică. La f.d. 33 este indicată și semnătura persoanei la rubrica privind recunoașterea săvârșirii contravenției. Semnătura respectivă nu exonerează instanța de verificarea probelor și nici nu transformă procesul-verbal într-o probă cu forță prestabilită.

Descrierea evenimentului din 20 septembrie 2026 oferă elemente de identificare a învinuirii și permite delimitarea obiectului judecății. În cadrul controlului de legalitate, instanța nu constată, în raport cu neregularitățile invocate și datele consemnate, existența unui viciu concret de natură să atragă nulitatea actului ori să fi lipsit contravenientul de posibilitatea de a-și formula apărarea. Această apreciere nu conferă procesului-verbal o valoare probantă prestabilită și nu prejudecă fondul acuzației.

Probele administrate

Vinovăția lui Alexandr GUȚAN este examinată prin raportare la întregul material probator administrat. În susținerea acuzației contravenționale au fost administrate următoarele probe:

- informația telefonică din data de 22 septembrie 2026 (f.d. 3);
- plângerea depusă de ***** la data de 22 septembrie 2026 (f.d. 4);
- procesul-verbal de audiere a victimei ***** din data de 22 septembrie 2026 (f.d.5);
- procesul-verbal de audiere a persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional, din data de 22 septembrie 2026 (f.d.6);
- fișa de referire nr. 575 a cazului de violență în familie pentru asistența și protecția victimei (f.d. 7);
- *chestionarul de constatare și evaluare a riscurilor în cazurile de violență în familie (f.d. 8);*
- *chestionarul de evaluare a riscurilor de letalitate a violenței în familie (f.d. 9);*
- *ordinul de restricție de urgență nr. *****din 22 septembrie 2026 (f.d. 10-11);*
- *procesul-verbal privind înmânarea actului de protecție din 22 septembrie 2026 (f.d. 12);*
- ordonanța privind dispunerea constatării medico-legale pentru stabilirea gradului vătămării integrității corporale din 22 septembrie 2026 (f.d. 14);
- raportul de constatare medico-legală nr. *****din 22 septembrie 2026 (f.d. 14-15);
- tabelul fotografic (f.d. 16-17);
- copia buletinului de identitate al lui Alexandr GUȚAN (f.d. 18);
- copia buletinului de identitate al lui ***** (f.d. 19);
- încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Florești, și ordonanța din 24 septembrie 2026 (f.d. 20–22);
- informația potrivit căreia Alexandr GUȚAN nu se află la evidența medicului narcolog și nici a medicului psihiatru (f.d. 25-26);
- cazierul contravențional eliberat pe numele lui Alexandr GUȚAN (f.d. 27);
- cererea de verificare în evidențele privind antecedentele, cu mențiunea autorității competente că nu dispune de informații privind tragerea lui Alexandr GUȚAN la răspundere penală (f.d. 28);
- caracteristica eliberată pe numele lui Alexandr GUȚAN (f.d. 29);
- caracteristica eliberată pe numele lui ***** (f.d. 30);
- raportul agentului constatator din data de 28 septembrie 2026 (f.d. 31);
- ordonanța cu privire la constatarea faptei contravenționale și pornirea procesului contravențional din 22 septembrie 2026 (f.d. 32);
- procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI07 318340, care conține, potrivit materialului prezentat, semnătura lui Alexandr GUȚAN la rubrica „Recunosc săvârșirea contravenției” (f.d. 33);
- înștiințarea nr. 34/388388 din 29 septembrie 2026 adresată victimei ***** privind rezultatul examinării sesizării și remiterea materialelor către instanța competentă (f.d. 35).

Probele enumerate se analizează în conformitate cu art. 425 din Codul contravențional, prin examinarea relevanței, credibilității, caracterului reciproc compatibil și

capacității lor de a lămuri fiecare element al contravenției. Procesul-verbal nu se bucură de prezumția irefragabilă a veridicității, iar concluziile agentului constatator nu se substituie aprecierii independente a instanței. Standardul de probă aplicabil unei acuzații cu caracter punitiv impune ca îndoielile rezonabile, care persistă după examinarea ansamblului probelor, să fie interpretate în favoarea persoanei cercetate.

Plângerea și declarațiile victimei se coroborează, în privința existenței contactului fizic violent, cu declarația contravenientului, care admite aplicarea a două-trei palme în zona feței. Raportul medico-legal și tabelul fotografic obiectivează existența leziunilor, fără ca numai prin această constatare să se poată atribui automat toate leziunile unei anumite modalități de agresiune ori unei singure persoane. Chestionarele de risc și ordinul de restricție documentează intervenția și aprecierea necesității unei protecții imediate, însă nu țin loc de dovadă autonomă a fiecărui element al învinuirii.

Ordinul de restricție de urgență nr. *****din 22 septembrie 2026 și instrumentele de evaluare a riscului sunt relevante pentru contextul incidentului, pentru aprecierea potențialului de repetare a violenței și pentru individualizarea răspunsului judiciar. Totuși, emiterea ordinului nu echivalează cu o constatare definitivă a vinovăției, iar din simpla existență a ordinului nu rezultă că acesta a fost respectat ori încălcat ulterior. O asemenea împrejurare poate fi valorificată numai dacă există probe distincte.

Aprecierea declarațiilor participanților

Instanța constată că declarațiile victimei și ale contravenientului converg asupra existenței conflictului, asupra prezenței ambilor în locuință și, mai ales, asupra aplicării unor lovituri de către Alexandr GUȚAN în regiunea feței partenerei sale. Divergența privește inițiativa conflictului, întinderea violenței și mecanismul apariției unor leziuni. Prin urmare, recunoașterea nu poate fi tratată ca totală, iar declarația victimei trebuie examinată în raport cu verificările obiective și cu explicațiile alternative ale contravenientului.

Declarația victimei privind aplicarea de palme în regiunea feței este susținută atât de admiterea expresă a acestei conduite de către contravenient, cât și de constatările medico-legale referitoare la echimozele de pe față. Pentru celelalte leziuni, raportul constată existența și compatibilitatea traumatismelor cu mecanisme de lovire, compresiune și fricțiune, însă nu identifică, prin el însuși, persoana care a produs fiecare traumatism. Instanța va evita să transforme formularea medico-legală „posibil în perioada și circumstanțele indicate” într-o certitudine privind mecanismul unic al tuturor leziunilor.

Instanța acordă atenție declarației victimei potrivit căreia episoade asemănătoare s-ar fi produs și anterior, precum și solicitării sale de aplicare a unei sancțiuni mai aspre. Declarația referitoare la antecedentele relației este relevantă în examinarea riscului și nu permite calificarea incidentului ca singular; în același timp, fără individualizarea altor episoade în acuzația examinată și fără probe suficiente în privința lor, acestea nu pot constitui temeiul sancționării pentru fapte distincte nejudecate în prezenta cauză.

Afirmația contravenientului că ar fi consumat doar un pahar de bere, coroborată cu relatarea privind consumul de băuturi alcoolice în locuință, nu oferă, de una singură, o bază suficientă pentru constatarea stării de ebrietate și reținerea circumstanței agravante prevăzute

de art. 43 alin. (1) lit. f) din Codul contravențional. În lipsa unui rezultat de testare, a unor observații consemnate suficient de precis sau a altor probe concludente, această agravantă nu este considerată dovedită.

Instanța examinează distinct explicația potrivit căreia victima l-ar fi lovit pe contravenient prima și i-ar fi provocat zgârieturi. Chiar admițând ipotetic existența unei altercații reciproce, legitima apărare prevăzută de art. 21 din Codul contravențional nu decurge automat din simpla succesiune a loviturilor; se impune identificarea unui atac direct, imediat, material și real, precum și caracterul necesar al reacției destinate respingerii atacului. Contravenientul nu descrie împrejurări concrete care să demonstreze că aplicarea repetată de palme peste față constituia singura reacție necesară pentru încetarea unui atac în curs. Prin urmare, explicația sa nu justifică, în circumstanțele probatorii relatate, înlăturarea caracterului contravențional al loviturilor recunoscute.

Raportul medico-legal și urmarea prejudiciabilă

Raportul de constatare medico-legală nr. *****din 22 septembrie 2026 reprezintă un mijloc de probă de natură tehnico-științifică esențial pentru stabilirea existenței, localizării și gravității leziunilor. Valoarea lui probatorie privește constatările medicale, fără a substitui însă aprecierii judiciare a împrejurărilor de producere a traumatismelor și a persoanei responsabile.

Conform concluziilor raportului, la ***** au fost constatate echimoze în regiunile obrajilor drept și stâng, pe suprafața laterală dreaptă a gâtului, la umărul drept, în regiunea scapulară dreaptă, pe antebrațul drept, brațul stâng, umărul stâng și genunchiul stâng, precum și excoriații în regiunile genunchilor și gambei stângi. Specialistul a indicat producerea prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur și/sau lovirea de un asemenea obiect, prin mecanisme de lovire-compresiune și fricțiune, într-un interval posibil compatibil cu cel relatat. Leziunile au condiționat dereglarea sănătății pe un termen de cel mult șase zile și au fost calificate ca vătămare neînsemnată a integrității corporale sau a sănătății.

Constatarea vătămării neînsemnate este susținută de raportul medico-legal. Sub aspectul atribuirii faptelor, instanța reține, cu prioritate, corelația directă dintre echimozele în zona feței, relatarea victimei cu privire la palme și recunoașterea explicită a contravenientului. Celelalte leziuni indică un episod traumatic mai amplu, dar mecanismele alternative invocate pentru unele echimoze și excoriații nu pot fi excluse ori infirmate numai pe baza enumerării leziunilor. Instanța nu își întemeiază concluzia de vinovăție pe ideea, neprobată independent, că fiecare leziune ar fi fost produsă exclusiv prin lovituri intenționate ale contravenientului.

Apărarea referitoare la ridicarea victimei de subțiori și la o pretinsă cădere poate explica, cel puțin teoretic, producerea unor traumatisme în alte regiuni corporale. Totuși, această ipoteză nu explică în mod convingător și nu neutralizează probator recunoașterea unor lovituri intenționate la nivelul feței, în concordanță cu echimozele constatate în regiunea obrajilor. În limitele faptei imputate, existența unei conduite violente relevante juridic nu depinde de demonstrarea că toate leziunile din raport au fost provocate printr-un singur mecanism.

Instanța nu reține, ca fapte certe, pierderea conștienței, o agresiune prin lovituri cu pumnii în toate regiunile corpului ori producerea fiecărei excoriații de către Alexandr

GUȚAN, întrucât elementele descrise în proiect nu permit individualizarea cu aceeași precizie a acestor împrejurări. Delimitarea expresă între fapta constatată și aspectele rămase neclarificate protejează dreptul la apărare și conferă motivării caracter verificabil.

Încadrarea juridică și vinovăția

Obiectul juridic al contravenției prevăzute de art. 78[1] din Codul contravențional este protecția relațiilor familiale împotriva violenței, în strânsă legătură cu integritatea corporală, sănătatea și demnitatea persoanei. Regimul juridic distinct al violenței în familie reflectă vulnerabilitatea particulară a persoanei agresate într-un raport de conviețuire și necesitatea unui răspuns efectiv al autorităților.

Latura obiectivă presupune exercitarea de către un membru al familiei asupra altui membru al familiei a unor acte de maltratare sau a altor acțiuni violente, producerea unei vătămări neînsemnate a integrității corporale și stabilirea unei legături cauzale între acestea. Pentru delimitarea acestei contravenții de alte forme de răspundere, caracterul și gravitatea urmărilor se apreciază în baza probelor medicale și a normelor aplicabile la data faptei.

În cauză, relația de conviețuire și viață de familie rezultă din relatările ambilor participanți, care se prezintă ca parteneri și descriu gospodăria comună. Aplicarea a două-trei palme în zona feței este admisă de Alexandr GUȚAN și confirmată, sub aspectul existenței unui episod de violență, de declarațiile victimei. Leziunile faciale constatate medico-legal sunt compatibile cu acțiunea traumatică descrisă, iar calificarea lor medico-legală corespunde condiției de vătămare neînsemnată. Aceste elemente sunt suficiente pentru încadrarea conduitei violente dovedite, chiar dacă atribuirea exactă a tuturor celorlalte leziuni reclamă prudență.

Latura subiectivă se caracterizează prin intenție în raport cu acțiunea violentă. Aplicarea conștientă a două-trei palme în zona feței unei alte persoane nu constituie o mișcare fortuită. Din explicațiile contravenientului rezultă chiar acceptarea actului de lovire, deși acesta încearcă să îl justifice prin conduita anterioară a partenerei. Or, motivul invocat nu dovedește, în condițiile descrise, întrunirea exigențelor legale ale legitimei apărări.

Alexandr GUȚAN era major la data comiterii faptei, iar datele cauzei, astfel cum au fost prezentate instanței, nu indică existența unei cauze care să înlăture responsabilitatea. Prin urmare, condițiile generale referitoare la subiectul contravenției sunt întrunite.

În concluzie, în ceea ce privește fapta dovedită prin recunoașterea aplicării unor lovituri și prin materialul medical coroborat cu declarațiile victimei, instanța constată întrunirea elementelor contravenției prevăzute de art. 78[1] din Codul contravențional:

- *obiectul juridic* – protecția împotriva violenței în familie și a integrității corporale a victimei;
- *latura obiectivă* – aplicarea de lovituri în cadrul relației familiale, soldate cu vătămare neînsemnată, în limitele faptelor probator stabilite;
- *subiectul* – persoana fizică majoră pasibilă de răspundere contravențională, având calitatea de membru de familie față de persoana vătămată;
- *latura subiectivă* – săvârșirea cu intenție a conduitei de lovire.

Nu s-a stabilit, în raport cu explicațiile analizate, existența condițiilor legitimei apărări ori a unei alte cauze care să înlăture caracterul contravențional al conduitei violente dovedite. Totodată, instanța nu extinde constatarea vinovăției asupra unor episoade anterioare sau asupra unor modalități de agresiune pe care probele rezumate nu le demonstrează în mod suficient.

În jurisprudența națională, Plenul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, prin decizia din 30 noiembrie 2017, dosarul nr. 4-1ril-2/2017, pronunțată într-un recurs în interesul legii privind aplicarea Legii nr. 196/2016, a analizat delimitarea răspunderii penale pentru violența în familie de forma contravențională introdusă prin art. 78[1]. Referirea la această hotărâre are aici numai valoarea unei orientări privind distincția normativă între formele de violență în familie; cauza respectivă privește și aplicarea în timp a legii și nu statuează asupra unei sancțiuni obligatorii pentru prezenta speță.

Individualizarea sancțiunii

Individualizarea sancțiunii reprezintă o operațiune jurisdicțională distinctă de constatarea vinovăției și presupune alegerea unei reacții legale, proporționale și efective. Articolul 78[1] din Codul contravențional nu permite sancționarea prin amendă, ci prevede, alternativ, munca neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore ori arestul contravențional de la 7 la 15 zile. Instanța este obligată să examineze efectiv ambele categorii, fără a transforma nici caracterul excepțional al arestului, nici preferința contravenientului într-un criteriu determinant.

Obligația statului de a asigura o reacție efectivă la violența în familie este evidențiată în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. În cauza Opuz împotriva Turciei, cererea nr. 33401/02, hotărârea din 9 iunie 2009, Curtea a subliniat, în special la §§ 137–138, relevanța istoricului de violență, a gravității faptelor și a riscului repetării acestora, precum și obligația autorităților de a nu rămâne pasive față de violența domestică. În cauza Eremia și alții împotriva Republicii Moldova, cererea nr. 3564/11, hotărârea din 28 mai 2013, în special §§ 45 și 49–59, Curtea a analizat caracterul efectiv al intervenției autorităților și insuficiența unor măsuri care, în circumstanțele acelei cauze, nu au împiedicat perpetuarea agresiunilor. Aceste principii impun o evaluare serioasă a riscului și o motivare individualizată, dar nu prescriu automat arestul contravențional în orice cauză întemeiată pe art. 78[1].

În speță, gravitatea concretă este determinată nu numai de calificarea leziunilor, ci și de relația de conviețuire, loviturile aplicate în regiunea feței, multitudinea traumatismelor constatate și consecințele descrise de victimă. Declarația victimei despre presupuse episoade anterioare constituie un semnal de risc care trebuie examinat cu seriozitate, fără a fi convertit într-o condamnare pentru fapte nesupuse judecății.

Arestul contravențional este o măsură excepțională potrivit art. 38 din Codul contravențional, dar excepționalitatea sa nu instituie o regulă a aplicării cuantumului minim al muncii neremunerate. Instanța trebuie să stabilească în mod explicit de ce tipul și cuantumul sancțiunii alese sunt suficiente pentru reprobarea conduitei și prevenirea repetării ei, ținând cont și de interesul victimei la siguranță.

În defavoarea unei sancțiuni simbolice se reține caracterul intenționat al loviturilor, mediul domestic în care au fost aplicate, existența leziunilor medico-legale și poziția expresă a victimei, care a cerut o reacție sancționatorie mai severă. Manifestările de gelozie și

reproșurile relatate de victimă sunt relevante în măsura în care pot indica un context de conflict relațional, fără a constitui prin ele însele probe ale unei forme distincte de violență psihologică imputate în cauză.

O importanță separată au chestionarele de evaluare a riscurilor și ordinul de restricție de urgență. Din datele reținute în cauză rezultă că evaluarea inițială a indicat un nivel ridicat al riscului, iar instrumentul privind riscul de letalitate a evidențiat indicatori pozitivi. Această apreciere operativă nu substituie probatoriului referitor la vinovăție, dar obligă instanța să evite minimalizarea pericolului și să examineze dacă sancțiunea aleasă reprezintă un răspuns juridic suficient. Instanța nu atribuie contravenientului indicatori concreți care nu sunt individualizați în documentele probatorii examinate.

Totodată, din actele menționate la f.d. 27–28 rezultă informații privind lipsa unor mențiuni de antecedente penale și existența cazierului contravențional (f.d. 27–28). Aceasta nu permite concluzia că fapta ar fi fost singulară sau că victima ar fi exagerat relatând episoade anterioare; înseamnă numai că, la nivelul înscrisurilor menționate, nu poate fi reținută o sancționare anterioară concretă pentru fapte similare, în absența unei asemenea mențiuni verificabile.

În favoarea valorificării unei sancțiuni neprivative de libertate poate fi reținută atitudinea procesuală în măsura în care Alexandr GUȚAN a admis aplicarea a două-trei palme și a solicitat o sancțiune constând în muncă neremunerată. Recunoașterea este însă limitată, însoțită de justificări și de contestarea proveniență altor leziuni; ea nu poate fi calificată drept asumare integrală a faptei sau regret sincer în lipsa unor declarații ori acte suplimentare. Nu este probată, numai prin materialele enumerate, nici respectarea ulterioară a ordinului de restricție.

Poziția victimei este clară, ea a solicitat o sancțiune mai aspră și a indicat existența unor incidente anterioare. Instanța nu poate substitui această poziție cu o pretinsă dorință de împăcare ori de evitare a detenției. Opinia persoanei vătămate constituie un element de evaluare a consecințelor și a riscului, fără a stabili automat categoria sau durata sancțiunii, care rămân în competența exclusivă a instanței.

În ceea ce privește circumstanțele agravante, art. 43 alin. (1) lit. g) din Codul contravențional include săvârșirea contravenției față de o femeie. Această particularitate nu constituie un element necesar al art. 78[1], care protejează orice membru al familiei, indiferent de sex, prin urmare, norma este pertinentă în speță, fără a suplini însă analiza concretă a faptei. Instanța nu reține ca agravantă starea de ebrietate în lipsa unor probe suficiente. Nici presupusele episoade anterioare nu sunt tratate drept antecedente contravenționale în sensul art. 43 alin. (1) lit. b), cât timp acestea nu sunt individualizate și dovedite potrivit cerințelor legale.

În vederea alegerii sancțiunii, instanța pune în balanță riscul documentat de autorități, poziția victimei, leziunile și circumstanța agravantă, pe de o parte, iar pe de altă parte limitele precise ale faptelor dovedite în prezenta procedură, lipsa unor sancțiuni anterioare similare demonstrate prin datele expuse și recunoașterea parțială a actului de violență. Lipsa probelor privind fapte anterioare nu este echivalentă cu lipsa riscului; ea delimitează doar cadrul sancțiunii pentru episodul dedus judecății. Este important ca autoritățile competente să asigure, în continuare și în limitele atribuțiilor lor, evaluarea și gestionarea riscului de revictimizare.

În ansamblul circumstanțelor astfel stabilite, instanța apreciază că sancțiunea sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, în cuantum de 40 de ore, este suficientă pentru angajarea unei răspunderi concrete și executabile față de episodul dedus judecății. Acest cuantum reprezintă limita inferioară prevăzută de lege, iar alegerea lui nu se întemeiază pe o pretinsă împăcare, pe respectarea dovedită a ordinului de restricție ori pe un regret neconstatat.

Instanța acordă o greutate reală atât riscului inițial ridicat și solicitării victimei de aplicare a unei sancțiuni mai aspre, cât și necesității de a nu converti afirmațiile privind alte episoade, rămase neindividualizate în prezenta învinuire, în sancționare pentru fapte distincte.

Raportând categoria și limita aleasă la conduita violentă dovedită, la recunoașterea parțială a loviturilor, la datele disponibile privind antecedentele și la caracterul excepțional al privării de libertate, instanța consideră că nu este demonstrată necesitatea aplicării arestului contravențional. Această apreciere nu semnifică în niciun mod că riscul de revictimizare ar fi exclus sau că măsurile legale de protecție ar deveni inutile.

Potrivit art. 37 alin. (3) din Codul contravențional, pentru contravenția prevăzută de art. 78¹ nu este necesar acordul persoanei în privința căreia se aplică munca neremunerată în folosul comunității. În plus, din solicitarea procesuală a lui Alexandr GUȚAN rezultă că acesta nu contestă executarea unui asemenea tip de sancțiune. Instanța va explica, după pronunțare, esența sancțiunii și obligația prezentării la organul de probațiune, potrivit art. 37 alin. (4)–(5).

Astfel, individualizarea sancțiunii nu poate fi desprinsă de obligația pozitivă de protecție a victimei, iar neaplicarea arestului nu poate fi interpretată ca o apreciere că riscul ar fi dispărut. Răspunsul contravențional și mecanismele de protecție au finalități juridice complementare, astfel încât protecția împotriva unor noi acte de violență necesită intervenția competentă ori de câte ori sunt întrunite condițiile legii.

Pentru aceste motive, în temeiul art. 78¹, 395, 458, 460, 462 și 463 din Codul contravențional, în numele Legii, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ș T E:

Alexandr GUȚAN se recunoaște vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78¹ din Codul contravențional și, în baza acestei norme, i se aplică sancțiunea contravențională sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în cuantum de 40 (patruzeci) de ore.

Se explică lui Alexandr GUȚAN că, potrivit art. 37 alin. (6) din Codul contravențional, în caz de eschivare de la munca neremunerată în folosul comunității, această sancțiune se înlocuiește cu arest contravențional, calculându-se o zi de arest pentru 2 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Executarea sancțiunii sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității se asigură de către organul de probațiune în a cărui rază teritorială își are domiciliul contravenientul.

Se explică lui Alexandr GUȚAN obligația, prevăzută de art. 37 alin. (5) din Codul contravențional, de a-și asuma prin angajament scris prezentarea în termen de 10 zile la

organul de probațiune în a cărui rază teritorială își are domiciliul, pentru luarea la evidență și executarea sancțiunii.

Copia hotărârii se expediază Biroului de probațiune Florești pentru organizarea și supravegherea executării sancțiunii.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Nord în termen de 15 zile de la data pronunțării, iar pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale de la data înmânării copiei hotărârii, în condițiile art. 468 alin. (1) și art. 463 alin. (1) din Codul contravențional. Recursul se depune prin intermediul Judecătoriei Soroca, sediul Florești.

Judecătorul
Judecătoriei Soroca, sediul Florești

Daniela DEVDER